

Art. 7. Politica de investiții
7.1. Direcții generale

Politica de investiții adoptată de Fond constă în diversificarea riscului pe mai multe sectoare economice, în diverse clase de active, pe lîngă de emitenți, pe diverse piețe al-tărilor din Uniunea Europeană, precum și pe piețe financiare ale statelor terț. Administratorul Fondului urmărește zilnic evoluția structurii Fondului plasând resursele Fondului în acord cu strategia generală stabilită de Comitetul de Investiții, acționând prin vânzarea și cumpărarea de instrumente financiare permise de lege în condițiile oferite de evoluția acestora pe aceste piețe. Politica de investiții va avea în vedere obținerea de performanțe superioare în corelație cu nivelul de risc asumat.

Instrumentele preferate vor fi cele cu venit fix pentru a asigura o stabilitate mai mare a performanțelor Fondului. În funcție de evoluția pieței de capital, Fondul se poate orienta și spre investiții limitate în depozite bancare, acțiuni, obligațiuni corporative, municipale sau emise de anumite entități supranaționale, ponderea în aceste active putând crește până la maximul legal admis. Portofoliul de acțiuni și obligațiuni va fi concentrat către emitenți cu potențial de creștere pe termen mediu și lung și al căror nivel de lichiditate va permite accesul facil în piață, fără costuri suplimentare.

Autorizarea de către Comisie a prospectului schemei de pensii facultative nu reprezintă o garanție pentru realizarea obiectivelor investiționale ale Fondului. Autorizarea de către Comisie a prospectului schemei de pensii facultative nu implică în niciun fel aprobarea, evaluarea sau garantarea de către Comisie a calității plasamentului în instrumente financiare.

Activele se vor diversifica astfel încât se va evita expunerea excesivă pe un anumit activ. Performanțele Fondului pot fi influențate de evoluțiile piețelor financiare pe care Fondul va face plasamente.

Toate veniturile obținute de Fond se reinvestesc.

7.2. Principalele categorii de instrumente financiare

Instrumentele financiare prin care se fac plasamentele sunt cele stabilite de Legea 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare și Norma 4/2009 privind investițiile fondurilor de pensii facultative și organizarea activității de investire cu următoarele limite maxime:

- 20% din activele Fondului de pensii vor putea fi investite în instrumente ale pieței monetare, cu respectarea următoarelor sublimite:
 - o conturi în lei sau valute liber convertibile la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European – 5%;
 - o depozite în lei sau valută liber convertibilă la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, pe o perioadă de până la 180 zile calendaristice - 20%;
 - o depozite în lei sau valută liber convertibilă, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, pentru o perioadă mai mare de 180 zile calendaristice - 20%;
- Titluri de stat din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 70% din valoarea totală a activelor Fondului, cu respectarea următoarelor sublimite:
 - o titluri de stat cu scadență mai mică de 1 an – 50%;
 - o titluri de stat cu scadență mai mare de 1 an – 70%;

- Obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autoritățile administrației publice locale din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 30% din valoarea totală a activelor Fondului,
- Valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate din România, din statele membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 50% din valoarea activelor Fondului, cu respectarea următoarelor sublimite:
 - o acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din România – 35%;
 - o acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România - 35%;
 - o obligațiuni corporatiste ale emitenților din România – 30%;
 - o obligațiuni corporatiste ale emitenților din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România, care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade” – 30%;
- Titluri de stat emise de state terțe, indiferent de termenul până la maturitate, în procent de până la 15% din valoarea totală a activelor Fondului, cu respectarea următoarelor sublimite:
 - o titluri de stat din S.U.A., Canada, Japonia – 15%;
 - o titluri de stat din state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade” – 5%;

- Obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autoritățile administrației publice locale din state terțe, în procent de până la 10% din valoarea totală a activelor Fondului, cu respectarea următoarelor sublimite:
 - o obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din S.U.A., Canada, Japonia – 10%;
 - o obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade” – 5%;

- Titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European și din state terțe, în procent de până la 5% din valoarea totală a activelor Fondului;
- Private equity la companii din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 5%;
- Obligațiuni emise de Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, tranzacționate pe piețe reglementate în procent de până la 15%;

- Obligațiuni emise de organisme străine neguvernamentale, altele decât cele menționate mai sus, tranzacționate pe piețe reglementate care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”, în procent de până la 5% din valoarea totală a activelor Fondului;
- Mărfuri și derivate pe mărfuri, precum: titli și derivați ai acestuia, bumbac, cafea, grâu, cupru, aluminiu, zinc și metale prețioase, tranzacționate pe burse reglementate și specializate din Uniunea Europeană și S.U.A., în procent de până la 5%;

Procentul maxim admis al activelor poate fi modificat de către CSSPP prin emiterea de norme în acest sens. În funcție de natura emitentului de instrumente în care Administratorul poate investi, procentele maxime admise sunt:

- 5% din activele Fondului pot fi investite într-o singură societate comercială sau în fiecare categorie de active ale acestuia;
- 10% din activele Fondului se pot investi în activele unui grup de emitenți și persoane afiliate lor.

Limitele prevăzute mai sus se referă la toate tipurile de investiții permise de Lege și de normele CSSPP, inclusiv conturi și depozite bancare, cu excepția titlurilor de stat.

Instrumentele financiare derivate sunt admise în alcătuirea structurii Fondului doar în măsura în care contribuie la scăderea riscurilor investiției sau facilitează gestionarea eficientă a activelor. Administratorul va investi în instrumente financiare derivate doar în cazul în care în portofoliul Fondului există activul suport reprezentat de instrumentele prevăzute de Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare și de Norma nr. 4/2009 privind investițiile fondurilor de pensii facultative și organizarea activității de investire.

Instrumentele financiare derivate împreună cu activul suport trebuie să se încadreze în limitele aferente aceluia tip de instrument financiar.

Prin politica de investiții, Fondul admite următoarele limite ale structurii activelor, fără însă a depăși maximele admise de lege:

Tip instrument financiar	Minimum admis în Fond	Maximum admis în Fond
1. Obligațiuni emise de către Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, tranzacționate pe piețe reglementate	0%	15 %
2. Obligațiuni emise de organisme străine neguvernamentale, altele decât cele menționate mai sus, tranzacționate pe piețe reglementate care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”	0%	5%
3. Titluri de stat din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European:	0%	70%
• titluri de stat cu scadență mai mică de 1 an	0%	50%
• titluri de stat cu scadență mai mare de 1 an	0%	70%
4. Titluri de stat emise de state terțe, indiferent de termenul până la maturitate:	0%	15%
• titluri de stat din S.U.A., Canada, Japonia	0%	15%
• titluri de stat din alte state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”	0%	5%
5. Valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate din România, din state membre ale Uniunii Europene, sau aparținând Spațiului Economic European:	0%	35%
• acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din România	0%	35%
• acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România	0%	35%
• obligațiuni corporatiste ale emitenților din România, din care:	0%	30%
o obligațiuni corporatiste ale emitenților din România având garanția explicită și integrală a statului	0%	30%
• obligațiuni corporatiste ale emitenților din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”, având garanția explicită și integrală a statului	0%	30%
6. Instrumente ale pieței monetare	0%	20%
• conturi în lei sau în valute liber convertibile, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European	0%	5%
• depozite în lei sau valută liber convertibilă, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, pentru o perioadă de până la 180 zile calendaristice	0%	20%
• depozite în lei sau valută liber convertibilă la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, pentru o perioadă mai mare de 180 zile calendaristice	0%	20%
7. Obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, din care:	0%	30%
o obligațiuni având garanția explicită și integrală a statului emise de autoritățile administrației publice locale din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	0%	30%

8. Obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe:	0%	10%
• obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din S.U.A., Canada, Japonia, din care:	0%	10%
o obligațiuni având garanția explicită și integrală a statului emise de autorități ale administrației publice locale din S.U.A., Canada, Japonia	0%	30%
• obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”, din care:	0%	5%
o obligațiuni având garanția explicită și integrală a statului emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe și care au primit din partea agențiilor de rating internaționale calificativul „investment grade”	0%	5%
9. Private equity la companii din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	0%	5%
10. Mărfuri și derivate e mărfuri precum: titlei și derivați ai acestuia, bumbac, cafea, grâu, cupru, aluminiu, zinc și metale prețioase tranzacționate pe burse reglementate și specializate din Uniunea Europeană și S.U.A.	0%	5%
11. Titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European și din state terțe;	0%	5%

Nota: Instrumentele derivate pe mărfuri se vor folosi doar pentru a asigura scăderea riscului investiției făcute în activul suport sau pentru a facilita gestionarea eficientă a activelor. Investirea în instrumentele derivate pe mărfuri se va face sub condiția existenței în portofoliul Fondului a activului suport.

În cazul în care în procesul de investire sunt depășite în mod pasiv limitele prevăzute la art. 7.2, în maximum 30 de zile calendaristice de la data depășirii limitei, Administratorul Fondului are obligația să corecteze, inclusiv prin măsuri active, abaterea de la limitele investiționale prevăzute de legislația în vigoare și în prospectul schemei de pensii facultative.

Administratorul Fondului are obligația să corecteze, inclusiv prin măsuri active, abaterea de la gradul de risc declarat în prospectul schemei de pensii în maximum 60 de zile calendaristice de la data depășirii/scăderii pasive peste/sub limitele aferente gradului de risc declarat.

Nivelul de risc asociat Fondului este mediu. În conformitate cu încadrarea în acest grad de risc Fondul va avea dețineri între 65% și 85% din totalul activelor în instrumente cu risc scăzut, respectiv:

- titluri de stat;
- obligațiuni emise de organisme străine neguvernamentale;
- obligațiuni corporatiste având garanția explicită și integrală a statului;
- obligațiuni municipale având garanția explicită și integrală a statului.

7.3. Riscuri investiționale

Riscurile la care este supus Fondul pot fi structurate astfel:

- Riscul sistematic, nediversificabil determinat de: evoluția generală a economiei naționale și a Uniunii Europene, riscul modificării dobânzii de piață, riscul modificării negative a cotațiilor acțiunilor și obligațiunilor din portofoliu, riscul creșterii masive a inflației, evoluția nefavorabilă a ratei de schimb valutar;
- Riscul nesistematic, diversificabil determinat de riscul de plasament - unele plasamente se pot dovedi în timp neprofitabile. Acest risc este specific pentru fiecare plasament în parte;
- Riscul legislativ influențat de exemplu de modificări ale procentului maxim admis al activelor.

Riscul sistematic va fi redus la minimul posibil prin investirea activelor Fondului pe diverse piețe. De asemenea, Fondul va folosi tehnici și instrumente pentru reducerea riscului nesistematic prin diversificarea prudentă a plasamentelor din portofoliu. Administrarea activelor Fondului va ține cont de condițiile economice ale fiecărei zone geografice și de perspectivele fiecărui domeniu, acționând doar în acele sectoare și folosind doar acele instrumente financiare care au un potențial bun în condiții rezonabile de siguranță.

Metode de evaluare a riscurilor investiționale:

Administratorul a creat politica de investiții a fondului pentru a se asigura că riscurile sunt în concordanță cu gradul de risc asumat și totodată au fost elaborate și funcționează mecanisme interne de identificare și evaluare a riscurilor investiționale.

În vederea evaluării riscurilor investiționale Administratorul a elaborat o serie de proceduri de management al riscurilor. În acest sens, în cadrul societății activează funcțiuni specifice managementului riscurilor.

În același timp, Comisia în virtutea rolului său activ verifică și aprobă procedurile de identificare și management al riscurilor.

Valoarea activului net al Fondului va evolua în funcție de evoluția piețelor pe care au fost efectuate investițiile. Valoarea investițiilor Fondului poate fluctua în timp. Aceasta înseamnă că valoarea unor investiții poate crește, în timp ce valoarea altor investiții scade, în funcție de termenii în care acestea au fost făcute și în funcție de evoluția pieței financiare, a celei bursiere sau a conjuncturii economice.

Managementul riscului este monitorizat permanent de departamentul de audit intern al companiei în acord cu politica grupului Aviva, iar auditul extern are loc conform prevederilor legale.

Performanțele anterioare nu reprezintă o garanție a realizărilor viitoare.

Art. 8. Regimul fiscal al operațiunilor Fondului

Investițiile activelor Fondului sunt scutite de impozit până la momentul plății dreptului cumpărării Participanților și beneficiarilor.

Art. 9. Regimul fiscal al contribuțiilor Fondului

Contribuția proprie la Fond este deductibilă pentru fiecare Participant din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia, în limita unei sume reprezentând echivalentul în lei a 400 euro, într-un an fiscal.

Suma reprezentând contribuția angajatorului pentru un angajat Participant la Fond este deductibilă pentru angajator la calculul profitului impozabil, în limita unei sume reprezentând, pentru fiecare Participant, echivalentul în lei a 400 euro, într-un an fiscal.

Art. 10. Calculul valorii nete a activelor și a valorii unității de Fond

Activele Fondului se vor evalua respectând regulile de evaluare stabilite prin norme emise de către Comisie.

Valoarea unității de fond și valoarea activului net sunt publicate săptămânal pe pagina de internet a administratorului (www.aviva.ro).

Participanții pot verifica, în orice moment, evoluția activului personal net.

Art. 11. Calculul ratei de rentabilită a unui fond de pensii facultative

Procedura de calcul al ratei anuale a rentabilității Fondului este în conformitate cu normele Comisiei.

Administratorul publică trimestrial pe pagina proprie de internet rata de rentabilită anuală a fondului de pensii facultativ pe care îl administrează, în a patra zi lucrătoare de la încheierea trimestrului.

Art. 12. Contul individual al Participanților

Contul individual al unui Participant este constituit prin alocarea de unități de fond corespunzătoare contribuțiilor plătite sau transferurilor de lichidități bănești. Fiecare participant are un cont individual. Contribuțiile și transferurile de disponibilități ale participantului, precum și accesoriile aferente acestora se virează în contul său individual. Participantul este proprietarul activului personal din contul său. Activul personal nu poate face obiectul unei executări silite sau al unei tranzații, sub sancțiunea nulității actelor respective. Activul personal nu poate fi gajat sau cesionat, nu poate fi folosit pentru acordarea de credite sau pentru a garanta credite, sub sancțiunea nulității.

Art. 13. Taxe și comisioane

13.1. Înainte de convertirea în unități de fond, din orice contribuție plătită se deduce un comision de administrare de 5%.

13.2. Cheltuielile legate de administrare suportate de Fond sunt:

1. Comision de administrare, care se deduce zilnic, sub formă de procent din activul net total al Fondului; valoarea acestui procent este de 0,064% pe zi;
2. Comision de depozitare, care este de 0,15% pe an, aplicat la valoarea medie lunară a activelor nete depozitate:

a. comision pentru păstrarea în siguranță a instrumentelor financiare :

1. pentru piața locală - până la 0,06 % pe an aplicat la valoarea medie actualizată lunară a portofoliului de instrumente financiare aflat în custodie
2. pentru piețe străine :

• Piețe mature: până la 0,045% pe an calculat la valoarea medie a portofoliului din luna respectivă aflat în custodie

• Piețe emergente: până la 0,45% pe an calculate la valoarea medie a portofoliului din luna respectivă aflat în custodie

b. Comisioane de tranzacționare :

a) Pentru piețe străine :

• Euroclear: până la 30 EUR / tranzație

• Alte piețe (piețe zona EURO, piețe mature și emergente): până la 40 EUR/tranzație

• Modificare sau anulare tranzații: până la 15 EUR/tranzație **

b) Intermedieriara tranzațiilor pe piața primară pentru titlurile de stat emise în RON

• Pană la 0.05 % min 50 RON (aplicat la suma cumpărată) + Comision SAFIR

c) Intermedieriara tranzațiilor pe piața primară pentru titlurile de stat emise în valută

• Pană la 0.05 % min 25 EUR (aplicat la suma cumpărată) + Comision SAFIR

d) Intermedieriara tranzațiilor pe piața secundară pentru titlurile de stat emise în RON

- în contrapartidă cu BRD: franco

- cu alte contrapartide: până la 55 RON + Comision SAFIR - titluri denuminate în RON

pană la 55 RON + Comision SAFIR - titluri denuminate în valută

- transfer fără plată titluri de stat între piațe OTC și BVB: până la 55 RON + Comision SAFIR + Comision ROCLEAR

- transferuri fără plată titluri către alți dealeri piața OTC: până la 55 RON + Comision SAFIR

c. Comisioane bancare :

a) Încasare de dobândă pentru titluri de stat în RON

- Colectare cupon: Franco

- Principal primit la maturitate: Franco

b) Plată în RON/ alte monede :

- Întră BRD: franco

- Interbank operations : până la 75% din Comisioanele standard BRD + Comision BNR

c) Creditări RON/alte monede: franco

d) Transferuri internaționale (altele decât cele pentru decontarea tranzației) - corporate active

• Transferuri în EURO: până la 20 EURO/transfer

• Alte monede: până la 25 EURO/transfer

3. Prețul serviciilor de audit este de 4.300 lei exprimat ca suma fixă pentru serviciile de audit, specificate în Norma 8/2006 privind auditul financiar pentru fondurile de pensii facultative, cu modificările și completările ulterioare. Aceste servicii vor putea fi suplimentate în conformitate cu solicitările Comisiei respective ale Administratorului la un preț de maxim 344 lei pe ora. Administratorul va suporta din resurse proprii costul unor eventuale servicii de audit suplimentare.

Art. 14. Modalități de convertire în unități de fond a contribuțiilor și transferurilor de lichidități în conturile individuale ale participanților

Contribuțiile și transferurile de lichidități bănești la Fond se convertesc în unități de fond și diviziuni ale acestora în maximum două zile lucrătoare de la data încasării lor, conform Legii și a Normelor Comisiei. O plată se consideră încasată de către Administrator dacă informațiile ce o însoțesc permit identificarea participantului.

Înainte de convertirea în unități de fond, din contribuție se deduce comisionul de administrare exprimat ca procent din contribuție. Numărul de unități de fond alocate în contul Participantului este egal cu raportul dintre contribuția netă și valoarea unității de fond, în conformitate cu prevederile normelor în vigoare.

Comisionul de administrare nu se deduce la convertirea în unități de fond a:

- sumelor provenind din transferuri de disponibilități;
- drepturilor cuvenite beneficiarilor în caz de deces al participantului înainte de deschiderea dreptului la pensia privată, beneficiar care au calitatea de participanți la fond.

Art. 15. Procedura de transfer și valoarea penalităților

Un participant se poate transfera la un alt fond de pensii facultative dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) a depus o cerere de transfer la administratorul fondului de pensii de la care s-a solicitat transferul;

b) a dobândit calitatea de participant la noul fond de pensii facultative conform normei privind participanții la un fond de pensii facultative.

Odată cu transmiterea cererii de transfer, Participantul trebuie să transmită Administratorului și o copie a actului de aderare la noul fond de pensii.

În cazul în care angajatorul constituie și virează lunar contribuția la un fond de pensii facultative datorată de angajat, Participantul are obligația de a își înștiința angajatorul asupra transferului său la un nou fond de pensii, prin punerea la dispoziția acestuia de copii după Actul individual de aderare la noul fond, precum și după cererea de transfer aferentă.

În termen de 5 zile calendaristice de la înștiințare, Administratorul va efectua transferul de lichidități bănești către administratorul noului fond de pensii facultative. Lichiditățile bănești reprezintă activul personal, calculat la data cererii, mai puțin penalitățile de transfer și deducerile pentru comisioanele bancare aferente transferului.

Pentru întârzieri privind transferul de lichidități bănești, Administratorul plătește Participantului penalități de 0,5% din valoarea lichidităților bănești care fac obiectul transferului, pentru fiecare zi de întârziere. Aceste penalități se calculează de către Administratorul fondului la care se face transferul și se adaugă la valoarea lichidităților bănești care fac obiectul transferului.

Penalitatea de transfer reprezintă suma suportată de Participant în cazul în care transferul la alt fond de pensii se realizează mai devreme de 2 ani de la aderarea la Fondul de pensii facultative. Aceasta penalitate este egală cu 5% din valoarea netă a activelor personale ale Participantului evaluate la data solicitării transferului, dacă transferul se face în termen de până la 2 ani de la data aderării la Fond.

În cazul în care transferul la alt fond se realizează după doi ani de la aderarea la Fondul de pensii curent, Administratorul nu va percepe penalități de transfer.

În termen de 2 zile lucrătoare de la data înștiințării, Administratorul va transmite administratorului noului Fond de pensii facultative, cu confirmare de primire, în format electronic sau sub formă scrisă, informațiile referitoare la Participant, precum și informații referitoare la valoarea activului personal al Participantului care solicită transferul și suma ce va fi efectiv transferată.

În cazul în care se efectuează un transfer de la un alt fond de pensii facultative în Fondul de pensii facultative "Pensia Mea", în termen de maxim zece zile lucrătoare de la data transferului de lichidități bănești de la administratorul anterior, noul Participant primește un raport care va conține situația contului său individual la noul Fond de pensii facultative. Transferul între fondurile de pensii facultative administrate de Aviva Pensii Private se efectuează fără perceperea vreunor penalități.

Art. 16. Plata pensiilor facultative

Dreptul la pensia facultativă se deschide, la cererea Participantului, cu îndeplinirea următoarelor condiții cumulative:

- a. Participantul a împlinit vârsta de 60 de ani;
- b. au fost plătite minimum 90 de contribuții lunare;
- c. activul personal este cel puțin egal cu suma necesară obținerii pensiei facultative minime prevăzute prin normele adoptate de Comisie.

Dacă cel puțin una dintre condițiile prevăzute la pct. b) sau c) nu este îndeplinită, Participantul va primi suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eşalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la alegerea sa.

În cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau a reședinței în altă țară, stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, Participantul și beneficiarul păstrează dreptul la pensia facultativă câștigată în cadrul schemelor de pensii facultative din România și aceasta se plătește în acel stat, în cuantumul rămas după scăderea tuturor taxelor și cheltuielilor aferente plății.

Art. 17. Modalități de utilizare a activului personal al participantului la fondul de pensii facultative în caz de invaliditate și în caz de deces

În cazul în care participantul beneficiază de pensie de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit realizarea activității, în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, acesta va avea dreptul să primească contravaloarea activului său personal net conform prevederilor Normei CSSPP nr. 17/2008 privind utilizarea activului personal al participantului la un fond de pensii facultative în caz de invaliditate și în caz de deces.

În cazul invalidității de gradul I și în cazul invalidității de gradul II, când se constată pierderea totală a capacității de muncă, participantul va avea dreptul să primească contravaloarea activului său personal net.

În cazul invalidității de gradul III, participantul va avea dreptul să opteze, după caz, pentru:

- suspendarea plății contribuțiilor sau

- continuarea plății contribuțiilor.

Participantul aflat în aceasta situație își păstrează drepturile pe toată perioada de suspendare a plății contribuțiilor către Fond.

În cazul decesului participantului înainte ca acesta să solicite deschiderea dreptului la pensie, Beneficiarul / beneficiarii acestuia are/au dreptul la plata contravalorii activului personal net sau a cotei părți cuvenite din activul personal net al participantului, conform legislației aplicabile.

Plata sumei reprezentând activul personal net al participantului va fi efectuată prin virament în cont bancar sau prin mandat poștal.

Plata sumei reprezentând activul personal net al participantului decedat va fi efectuată prin virament sau prin mandat poștal pentru fiecare beneficiar.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, se va adopta legea specială privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de Comisie.

Până la adoptarea legii speciale privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de Comisie, în situațiile prevăzute la art. 94 lit. a) și b) din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, participantul primește suma existentă în contul său ca plată unică.

Art. 18. Garanțiile Administratorului